

PRZEMIANY NA RYNKU PASAŻERSKICH USŁUG TRANSPORTOWYCH

Algirdas Mysominku

PRZEMIANY NA RYNKU PASAŻERSKICH USŁUG TRANSPORTOWYCH

MONOGRAFIA DEDYKOWANA
PROFESOROWI OLGIERDOWI WYSZOMIRSKIEMU

pod redakcją

Katarzyny Hebel i Dariusza Tłoczyńskiego

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
Gdańsk 2021

Recenzenci

prof. dr hab. Włodzimierz Rydzkowski
dr hab. Henryk Ćwikliński, prof. em. UG
dr hab. Adam Przybyłowski, prof. UMG

Redakcja, skład i łamanie

Violet Design / Wioletta Kowalska

Projekt okładki i stron tytułowych

Filip Sendal

Na okładce wykorzystano zdjęcie autorstwa fanjianhu z zasobów freepik.com
(domena publiczna)

Publikacja sfinansowana ze środków Katedry Rynku Transportowego
Wydziału Ekonomicznego Uniwersytetu Gdańskiego oraz Wydziału Ekonomicznego
Uniwersytetu Gdańskiego

© Copyright by Uniwersytet Gdański
Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego

ISBN 978-83-8206-278-6

Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel. +48 58 523 11 37, tel. kom. +48 725 991 206
e-mail: wydawnictwo@ug.edu.pl
wydawnictwo.ug.edu.pl

Księgarnia internetowa: wydawnictwo.ug.edu.pl/sklep/

Druk i oprawa

Zakład Poligrafii Uniwersytetu Gdańskiego
ul. Armii Krajowej 119/121, 81-824 Sopot
tel. +48 58 523 14 49

Spis treści

Prof. dr hab. Olgierd Wyszomirski – życiorys	11
Listy gratulacyjne	17
Prof. dr hab. Piotr Stepnowski, Rektor Uniwersytetu Gdańskiego	19
Dr hab. Monika Bąk, prof. Uniwersytetu Gdańskiego, Dziekan Wydziału Ekonomicznego	21
Dr hab. Dariusz Tłoczyński, prof. Uniwersytetu Gdańskiego, Kierownik Katedry Rynku Transportowego	23

CZĘŚĆ 1

PRZEMIANY EKONOMICZNO-SPOŁECZNE A ROZWÓJ TRANSPORTU PASAŻERSKIEGO

Jan Burnewicz

Transport miejski a rozwój ekonomiczno-społeczny	27
1. Wprowadzenie	28
2. Prawidłowości rozwoju ekonomiczno-społecznego	29
3. Transport jako czynnik wzrostu i rozwoju ekonomiczno-społecznego	34
4. Miasta i transport miejski w rozwoju ekonomiczno-społecznym	38
5. Podsumowanie i kwestie dyskusyjne	47
Literatura	47

Grzegorz Krawczyk, Anna Urbanek

Wpływ zmian demograficznych na funkcjonowanie systemu transportu publicznego – przegląd badań	53
1. Wprowadzenie	54
2. Zmiany demograficzne a zachowania transportowe	55
3. Wpływ zmian demograficznych na funkcjonowanie transportu publicznego	61

4. Podsumowanie	65
Literatura	66

CZĘŚĆ 2

PROCESY INTEGRACJI, KONKURENCJI I TRANSFORMACJI CYFROWEJ W TRANSPORCIE MIEJSKIM

Grzegorz Dydkowski

Procesy integracji i usługi mobilności jako kierunek zmian

systemów transportu miejskiego	71
1. Wprowadzenie	72
2. Czynniki zmian w sposobach przemieszczania się w miastach	75
3. Integracja i usługi mobilności w transporcie miejskim – model rozwiązania	78
4. Dyskusja dotycząca wdrożenia zintegrowanej usługi mobilności	82
5. Podsumowanie	85
Literatura	86

Krzysztof Grzelec, Katarzyna Hebel

Konkurencja regulowana w zbiorowym transporcie miejskim

w Polsce – 30 lat doświadczeń	89
1. Wprowadzenie – przesłanki funkcjonowania rynku transportu miejskiego w warunkach konkurencji regulowanej	91
2. New Public Management jako zasada funkcjonowania zarządów transportu miejskiego	95
3. Poziomy zarządzania i funkcje zarządów transportu miejskiego	96
4. Ocena funkcjonowania zarządów transportu miejskiego w Polsce	98
4.1. Efektywność struktur organizacyjnych zarządów	98
4.2. Kształtowanie podaży	101
4.3. Kontraktowanie usług	102
4.4. Innowacyjność zarządów transportu	104
5. Dyskusja i podsumowanie	107
Literatura	110

Wojciech Paprocki, Michał Wolański

Transformacja cyfrowa mobilności aglomeracyjnej

a ewolucja usług komunikacji miejskiej	113
1. Wprowadzenie	115
2. Pojęcia transformacji cyfrowej i zrównoważonej mobilności miejskiej	116
3. Przejawy i powody zacofania cyfrowego komunikacji publicznej	120
4. Wyniki projektu UITP	123
5. Dyskusja	125
6. Wnioski i rekomendacje	128
Literatura	129

CZĘŚĆ 3

KSZTAŁTOWANIE PODAŻY W TRANSPORCIE MIEJSKIM

Hubert Kołodziejski

Uwarunkowania kształtowania oferty transportu miejskiego	133
1. Wprowadzenie	134
2. Elementy oferty transportu miejskiego	136
3. Uwarunkowania kształtowania oferty transportu miejskiego	140
4. Dyskusja dotycząca polityki transportowej gmin w kontekście kształtowania oferty transportu miejskiego	146
5. Podsumowanie	149
Literatura	150

Wojciech Bąkowski

Ocena przydatności badania potrzeb i popytu w ustalaniu

podaż usług transportowych	153
1. Wprowadzenie	154
2. Potrzeby transportowe a popyt na przewozy w komunikacji miejskiej	156
3. Czynniki generujące popyt na usługi w przewozach pasażerskich	160
4. Specyficzne cechy struktury władz samorządu miejskiego decydujące o podaży komunikacji zbiorowej	163
5. Wymagania stojące przed stroną podażową w zakresie przemieszczania na obszarach aglomeracji miejskiej	165
6. Podsumowanie	170
Literatura	171

Marcin Wołek, Marcin Gromadzki, Aleksander Jagiełło

Dzielnicowe, miejskie i metropolitalne plany zrównoważonej mobilności – różnice i podobieństwa	173
1. Wprowadzenie	174
2. Główne cele planowania zrównoważonej mobilności	177
3. Podobieństwa pomiędzy dzielnicowymi, miejskimi i metropolitalnymi planami zrównoważonej mobilności	182
4. Różnice pomiędzy dzielnicowymi, miejskimi i metropolitalnymi planami zrównoważonej mobilności	186
5. Wnioski	190
Literatura	191

CZĘŚĆ 4

WPLYW PANDEMII NA RYNEK TRANSPORTU PASAŻERSKIEGO

Robert Tomanek

Wpływ pandemii COVID-19 na mobilność miejską	197
1. Wprowadzenie	198
2. Wpływ COVID-19 na gospodarkę	199
3. Zmiany mobilności	204
4. Dyskusja – mobilność miejska w świecie postpandemicznym	207
5. Podsumowanie	210
Literatura	211

Aleksandra Mendryk, Justyna Staszak-Winkler

Wpływ pandemii na funkcjonowanie rynku zbiorowego transportu miejskiego	213
1. Słowo wstępne	214
2. Wprowadzenie w problematykę	214
3. Instrumenty ochrony pasażerów	216
4. Aspekty ekonomiczne	218
5. Polityka zrównoważonej mobilności	220
6. Kształtowanie wizerunku transportu miejskiego	223
7. Podsumowanie	223
Literatura	224

Danuta Rucińska, Andrzej Ruciński

Transport i rynek usług lotniczych a pandemia COVID-19	227
1. Wprowadzenie	228
2. Determinanty funkcjonowania transportu i rynku usług lotniczych wobec pandemii COVID-19 – ujęcie syntetyczne	230
3. Dyskusja wokół problematyki COVID-19 i szans rozwoju transportu lotniczego	238
4. Podsumowanie	240
Literatura	242

Dariusz Tłoczyński, Stanisław Miecznikowski

Funkcjonowanie systemu rail airports link w warunkach pandemii SARS-CoV-2. Studium przypadku Port Lotniczy Gdańsk	245
1. Wprowadzenie	246
2. Transport lotniczy w czasie pandemii COVID-19	247
3. Funkcjonowanie systemu rail airports link w Polsce	250
4. Funkcjonowanie systemu dowozowo-odwozowego w Gdańsku	253
5. Podsumowanie	256
Literatura	257

CZĘŚĆ 5

PRZEMIANY NA RYNKACH TSL

Piotr Niedzielski

Technologie wirtualnej rzeczywistości (VR) i rzeczywistości rozszerzonej (AR) jako kierunek rozwoju systemów symulacyjnych w zakresie kształtowania kompetencji pracowniczych w sektorze TSL	261
1. Wprowadzenie	263
2. Symulatory jako narzędzia procesu kształtowania kompetencji	265
3. Wirtualna rzeczywistość i rzeczywistość rozszerzona jako środowisko i narzędzie szkoleniowe	269
4. Zastosowanie VR i AR w sektorze logistyki	278
5. VR w szkoleniach operatorów wózków widłowych	281
6. VR w szkoleniach spadochronowych	282
7. Sektor bezpieczeństwa – szkolenie pracowników straży pożarnej	284
8. Podsumowanie	286
Literatura	287